

Eine Mundartgeschichte: Wo sind alle die Werte hin?

Nä, bat wor dat su schön, en Kändhait one Händi, on esch wor dobai. Ömmä öfdes froch esch mesch höüt, bo säin all die Wärde hin, die me fröhä gelied han. Jeden Daach en good Wärk don, su hies et. Wänn all Löüt dat höüt mache däden, ging et de Wält och bäsä. Owä en de höudije Tsait es et su, dat fast jedä nuä an sesch selewä dängt. Laidä!

Eine Geschichte von Reiner Bermel.

Neuwied. Bo es dat Problem, wänn mä mo em annere bat goodes daid. Igal, bat es es, hauptsach me mäsch et. Em Lewe es et su, dat jedä, fröhä odä spädä, Hellef brauch. On bär net bereit es, tse gewe, dä kann och nix erwade. Su einfach es dat. Met Wärde mäen esch och, dat me sesch an Spillrejele tse hale hät. Bäum Audofare froch esch mesch, boröm de Löüt bäim abbieje käne Blinkä mi betäije odä boröm se baal änem en de Koffäraum fare, wail et net schnäll genooch gäht, obwohl mä de füageschriewene Geschwindeschkäd änhält. Bäu ruud üwä de Ambel, et Händi en den Kreffele, en Kipp en de Schnüss on off de Rökschäif fom Audu de Ofklewä „Kind an Bord“ odä „Kevin fährt mit“. Do kann esch nuä de Kopp schüttele. Böröm wüed en de Tempo 30 Tson bi ferökt gejaacht?

Bäu oos em Dörfje, on tszwar em Owere Morgeweech han esch mesch met annere Anwonä dofüä ängesetzt, dat et füä oos Kinnä en Tämpolimet gorf. All Löüt, die do gebout hatte, han onneschriewe., wail de Kinnä jo su klään woren on de Roseräi gefärlesch wor. Höüt stell esch fäst, dat die, die domols onneschriewe han subie dären Kinnä, die jo nau gruus säin, sesch an nix mi haale on schön Gas gewe. Et gäät jo nimmi öm äne selewä, nuä öm annere. Dat mäen esch met Wärde änyaale. Ainfach mo an annere dänge.

Dann ärlewsdä jeden Daach junge Möddä, die en Kinnäwaache füa sesch här schiewe, de Kopp no onne hale on of et Händi gugge, öm wischdije Mails tse lese, bo de Fräundin fröschd, bat tse füä en Boks andon soll. Nä, bi wischdesch. Dobai mären die gar net, dat tse met em Kinnäwaache gän en Bomm odä en Latärn fare. Alles schon gesään. Nä, bi blöd kann mä ainmo sain. Bäum Ässe läid et Händi newe rem Tällä, met äne Hand wüed gesse on met de annere of em Händi geschpillt. Me könd jo wat fepasse. Dann ärlewe esch Löüt, die dat Händi gar nimmi aus de Hänne kräije. Dat sen die, die et ganz schlämm getroffe hät on gar net wösse, bi krank tse wärklesch säin.

Nau, en de Corona-Tsait, es fräidaachs et Greta nimmi su angesoot. Dofüa würen Padis gefäiet. Corona trifft no nuä de Ahle. Owä graad die woren et, die dofüa gesoescht han, dat es oos höüt, och de jüngere, su good gät. Tse han oos Land noo em Kreesch widdä offgebout on säin höüt de Gelackmaiede. Böröm? Wail se fröhä kaum wat füä de Rände gekleeft han on höüt winnesch Gäld kräije. Fill Fraue säin bäi de Kinnä dähäm gebliewe on fröh Witwe wure. Höüt kräijen se Grondsicherung fom Amt odä ärwäide noch, domet se üwä de Runde komme. Dat es die Worhait on nix anneres. Och dorüwä mo nodenge. Bi gesot, Spillrejele änyaale on sesch net ömmä et bäsde raus söje. Esch könd noch tse hööf Baischpille offüre, belosse et owä dobai. Nochemo, fröhä wor net alles bäsä, owä anneschdä. Nä, bat wor dat su schön, en Kändhait one Händi, on esch wor dobai.

(Reiner Bermel)